

PHƯỜNG QUANG TRUNG, QUẬN HÀ ĐÔNG, THÀNH PHỐ HÀ NỘI - ĐIỂM SÁNG THỰC HIỆN QUY CHẾ DÂN CHỦ

■ **PHẠM PHÚ LỊCH (*)**

Phường Quang Trung là một phường trung tâm của quận Hà Đông, diện tích gần 1km², dân số trên 1,7 vạn người, Đảng bộ có 25 chi bộ, trên 900 đảng viên. Trong quá trình thực hiện quy chế dân chủ (QCDC) ở cơ sở, thuận lợi là cơ bản: hệ thống chính trị được kiện toàn hoàn chỉnh, đảng viên đông, nhiều đồng chí cán bộ, đảng viên đã qua các cương vị lãnh đạo, có kinh nghiệm, có bản lĩnh chính trị vững vàng, có trình độ lý luận và năng lực thực tiễn. Nhân dân địa phương có truyền thống đấu tranh cách mạng kiên cường, trình độ dân trí tương đối cao, đời sống luôn ổn định và ngày một nâng lên. Tuy nhiên trong quá trình thực hiện QCDC ở địa phương có những khó khăn, đó là: nhân dân ở xen canh, xen cư, hộ khẩu không ổn định, các thiết chế văn hóa còn thiếu; Đảng bộ 14 năm liên tục thực hiện các dự án trọng điểm, vận động trên 1.000 hộ gia đình di chuyển chỗ ở để giải phóng mặt bằng và hàng trăm công trình đầu tư xây dựng hạ tầng cơ sở ở các khu dân cư. Đây là những vấn đề phức tạp có liên quan đến đời sống vật chất, tinh thần, chế độ chính sách của nhân dân. Để đạt được mục tiêu hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị của địa phương, Đảng ủy luôn quan tâm và duy trì thực hiện tốt QCDC ở cơ sở.

Về công tác lãnh đạo, chỉ đạo

Ban Chấp hành đảng bộ phường Quang Trung xác định: thực hiện QCDC là nhiệm vụ trọng tâm, xuyên suốt trong quá trình lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện nhiệm vụ ở cơ sở, là chìa khóa

để giải quyết mọi vấn đề khó khăn và phức tạp; là điểm tựa để cán bộ cơ sở hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao. Chính vì vậy Đảng ủy phường đã triển khai học tập, quán triệt nghiêm túc QCDC ở cơ sở đến cán bộ, đảng viên và nhân dân trên địa bàn, biên soạn, in và cung cấp trên 5.000 bản các nội dung QCDC đến nhân dân, trên 30 panô khổ lớn treo tại các nơi công cộng và nhà văn hóa ở khu dân cư.

Đảng ủy thành lập Ban chỉ đạo (BCĐ) thực hiện QCDC ở cơ sở, đứng đầu là đồng chí Bí thư Đảng ủy, đồng chí Chủ tịch Ủy ban nhân dân (UBND) phường chịu trách nhiệm triển khai thực hiện; Ủy ban Mặt trận Tổ quốc (UB MTTQ) và các tổ chức thành viên thực hiện chức năng giám sát, tham gia tuyên truyền vận động đoàn viên, hội viên và nhân dân thực hiện tốt dân chủ ở phường. BCĐ thống nhất quy chế hoạt động, năm đầu hàng quý họp giao ban, nghe các thành viên báo cáo tình hình thực hiện ở đơn vị, khu dân cư; các năm về sau tổ chức kiểm tra, sơ, tổng kết kiểm điểm đánh giá, rút kinh nghiệm và đề ra các giải pháp tiếp tục thực hiện QCDC ở phường.

Ban chỉ đạo phân công cho từng đồng chí thành viên phụ trách các đơn vị, khu dân cư. Hàng năm xây dựng kế hoạch kiểm tra, giám sát các ngành, đơn vị và tổ dân phố. Ngoài việc kiểm tra, giám sát thực hiện QCDC, BCĐ được Đảng ủy, Thường trực Hội đồng nhân dân (HĐND) mời tham gia các cuộc giám sát ở các cơ quan, đơn vị trên địa bàn.

Đảng ủy thống nhất quan điểm thực hiện QCDC phải gắn với thực hiện cải cách hành chính, thực hiện cơ chế "một cửa" nhằm nâng

(*) *Quận ủy viên, Bí thư Đảng ủy phường Quang Trung, quận Hà Đông, TP Hà Nội*

cao hiệu quả quản lý nhà nước của chính quyền cơ sở, sửa đổi lề lối làm việc theo hướng dân chủ hóa, công khai hóa, thiết thực giải quyết yêu cầu, nguyện vọng chính đáng, hợp pháp của nhân dân.

Một số nội dung thực hiện QCDC ở phường Quang Trung

Nội dung QCDC ở cơ sở tuy rộng lớn song rất cụ thể, vừa quy định trách nhiệm của tổ chức, cá nhân trong hệ thống chính trị ở cơ sở, vừa mở rộng dân chủ, đồng thời cũng nêu cao tinh thần trách nhiệm của mỗi công dân xây dựng Đảng, chính quyền, MTTQ và các tổ chức chính trị ở địa phương. Trong những năm qua việc thực hiện QCDC ở phường Quang Trung đã trở thành những hoạt động thường xuyên, hàng ngày, hết sức bình thường:

Trước hết, công khai trên hệ thống truyền thanh và qua các đại biểu HĐND, qua cấp ủy Đảng và tổ trưởng, tổ phó tổ dân phố để nhân dân biết về chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước và nhiệm vụ của địa phương như: nội dung các bộ Luật dân sự, Luật đất đai, Luật nghĩa vụ quân sự, Luật hôn nhân và gia đình, chính sách người có công theo Nghị định 54/CP... Công khai kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội hàng năm và dự toán, quyết toán thu, chi ngân sách xã đã được HĐND thông qua; thông báo cho nhân dân biết việc thu, chi các loại quỹ như: quỹ đền ơn đáp nghĩa, quỹ ngày vì người nghèo, ủng hộ đồng bào bị thiên tai, xây dựng, sửa chữa nhà cho các đối tượng chính sách xã hội.v.v...

Ngoài ra còn công khai bằng hình thức niêm yết tại trụ sở UBND phường về các qui định thủ tục hành chính như: nội quy làm việc, các thủ tục đăng ký kết hôn, khai sinh, chứng tử, các khoản thu phí, lệ phí công chứng, chứng thực; niêm yết việc xét đề nghị cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; các công trình đầu tư xây dựng ở các khu dân cư, niêm yết giá bồi thường, hỗ trợ tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất.v.v...

Bên cạnh việc thông báo công khai, phường còn triển khai một số nội dung để nhân dân bàn và quyết định như: các công trình đầu tư xây dựng, cải tạo đường, ngõ nội bộ, hệ thống tiêu

thoát nước, nâng cấp nhà họp dân, đường điện chiếu sáng.v.v... Trước khi xây dựng các công trình trong khu dân cư, tổ dân phố họp với đại diện hộ gia đình thống nhất việc đầu tư xây dựng và cử người tham gia Ban giám sát đầu tư cộng đồng, đồng thời bàn cách quản lý công trình sao cho có hiệu quả và biểu quyết mức đóng góp tự nguyện một phần để đầu tư xây dựng công trình. Tính từ năm 2004 đến 2008 có gần 30 công trình nhân dân tự nguyện và quyết định đóng góp với số tiền gần một tỷ đồng, góp phần nâng cao ý thức trách nhiệm của từng người dân sống trong cộng đồng dân cư.

Để đảm bảo quyền giám sát của nhân dân thực hiện có hiệu quả, Ban thanh tra nhân dân (TTND), Ban giám sát, đầu tư cộng đồng (ĐTCD) thường xuyên được củng cố và kiện toàn đầy đủ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đề ra. Trong những năm qua, Ban TTND, Ban giám sát ĐTCD hoạt động tích cực và từng bước nắm chắc nghiệp vụ kiểm tra, giám sát. Đầu năm 2009 đã tổ chức kiểm tra, giám sát ở một số đơn vị như: việc thực hành tiết kiệm, chống tham ô lãng phí ở Ban tài chính phường; giám sát thu học phí và các khoản đóng góp của học sinh ở các trường trung học cơ sở, tiểu học và trường mầm non bán trú; giám sát việc giải quyết đơn thư, khiếu nại, tố cáo ở tổ giải quyết đơn thư; 100% các công trình đầu tư xây dựng trong các khu dân cư đều được kiểm tra, giám sát theo quy định. Tính từ 2005 đến nay Ban TTND, Ban giám sát ĐTCD tổ chức giám sát được gần 50 cơ quan, đơn vị và 100% các công trình đầu tư xây dựng trên địa bàn phường. Qua kiểm tra, giám sát đã đề nghị UBND phường có kế hoạch chỉ đạo các bộ phận tiết kiệm điện năng, đẩy nhanh tiến độ giải quyết đơn thư của công dân, đề nghị các đơn vị thi công xây dựng đẩy nhanh tiến độ đảm bảo thời gian, chất lượng theo hợp đồng đã ký.v.v...

Một vấn đề được Đảng ủy phường hết sức quan tâm trong quá trình thực hiện QCDC ở cơ sở là: để trực tiếp lắng nghe những ý kiến phản ánh của nhân dân và giải quyết kịp thời những vấn đề bức xúc ở các khu dân cư, 5 năm trở lại đây, ngoài việc tổ chức tiếp xúc cử tri theo

chương trình làm việc của Thường trực HĐND, UBNDTTQ và giải quyết các vụ việc ở tổ dân phố thì Thường trực Đảng ủy, UBND phường còn đề ra chương trình tiếp xúc trực tiếp với nhân dân theo quý (không khống chế thành phần). Mục đích là nghe ý kiến phản ánh của nhân dân và phân công cán bộ giải quyết tại chỗ những ý kiến, kiến nghị thuộc thẩm quyền. Sau 3 tháng, tiếp tục làm việc tại các khu dân cư, Bí thư Đảng ủy, Chủ tịch UBND phường trực tiếp trả lời những việc (3 tháng trước giao cho các bộ phận thực hiện) đã làm được cho nhân dân biết, những việc chưa làm được, lý do vì sao, trách nhiệm thuộc về ai. Thông qua chương trình làm việc như vậy lãnh đạo phường trực tiếp thấy được những bức xúc của nhân dân, giải quyết kịp thời, thấu đáo, góp phần nâng cao tinh thần trách nhiệm của từng cán bộ đối với dân. Xuất phát từ những công việc cụ thể như vậy, những năm gần đây đơn thư của nhân dân đã giảm 70%–80% so với trước.

Trong quá trình thực hiện QCDC ở phường mặc dù đã có những thành tích nhất định song cũng còn bộc lộ một số hạn chế, đó là: công tác tuyên truyền có lúc, có nơi chưa được thường xuyên, vẫn còn số ít công dân nhận thức chưa đầy đủ về QCDC ở cơ sở. Một vài tổ dân phố xây dựng quy ước mang tính khuôn mẫu, sao chép, chưa sát tình hình thực tế ở khu dân cư.

Những bài học kinh nghiệm

Thứ nhất, để thực hiện tốt QCDC ở cơ sở, trước hết phải làm tốt công tác tuyên truyền, quán triệt để cấp ủy, chính quyền, MTTQ và các đoàn thể có nhận thức đúng đắn và thực hiện nghiêm túc Chỉ thị 30/CT-TW của Bộ Chính trị; gắn việc thực hiện QCDC với việc thực hiện cải cách hành chính và thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế – xã hội, an ninh, quốc phòng, xây dựng và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở.

Thứ hai, mở rộng dân chủ đồng bộ, rộng khắp ở trong Đảng, chính quyền, MTTQ và các đoàn thể, đồng thời mở rộng dân chủ đến nhân dân. Đảm bảo mối quan hệ giữa dân chủ và kỷ cương, kiên quyết xử lý những phần tử lợi dụng dân chủ gây mất đoàn kết nội bộ, mất ổn định xã

hội. Có sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền với MTTQ, tổ chức thực hiện tốt cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa”.

Thứ ba, đối với lãnh đạo ở cơ sở phải thực sự gần dân, sát dân, hiểu dân, quan tâm kịp thời giải quyết những thắc mắc, bức xúc của nhân dân; có như vậy mới tạo được niềm tin của nhân dân với Đảng, chính quyền, đồng thời giảm được đơn thư (khiếu nại, tố cáo), góp phần ổn định tình hình, an ninh trật tự, giảm những phức tạp xảy ra ở địa phương.

Thứ tư, thực hiện QCDC là nhiệm vụ thường xuyên, liên tục, do vậy, sự quan tâm của cấp ủy Đảng, chính quyền, của BCĐ cũng phải thường xuyên. Mặt khác, UB MTTQ và các tổ chức thành viên cần tích cực giám sát và tuyên truyền vận động nhân dân thực hiện tốt dân chủ ở cơ sở.

Thứ năm, cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức thực hiện QCDC ở cơ sở là điều kiện thuận lợi để cho mỗi người cán bộ hoàn thiện cả về mặt lý luận và thực tiễn, thực hiện tốt nhiệm vụ mà Đảng và nhân dân giao cho, góp phần hoàn thành các nhiệm vụ chính trị ở địa phương.

Thực hiện QCDC ở cơ sở đã có những tác động tích cực đến các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động trong nhân dân; là điều kiện thuận lợi để Đảng bộ, chính quyền, nhân dân trong phường hoàn thành xuất sắc các nhiệm vụ chính trị của địa phương. Tình hình an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở địa phương ổn định và được giữ vững, không có điểm nóng, điểm phức tạp xảy ra. Đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân được cải thiện và ngày một nâng lên; giữ gìn phát huy truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc; tình làng, nghĩa xóm được duy trì, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc; các hủ tục lạc hậu, các biểu hiện tiêu cực, tham nhũng gây phiền hà sách nhiễu nhân dân được ngăn chặn và đẩy lùi. Cũng có được niềm tin của nhân dân đối với Đảng, chính quyền, tạo sự đồng thuận, thống nhất trong Đảng, trong nhân dân, thúc đẩy mạnh mẽ phát triển kinh tế – xã hội của địa phương, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội lần thứ X của Đảng và đại hội Đảng bộ các cấp □